

OMSLAG

Het heiligenboek

Paulus van Thebe. De zoekende kluisenaar *Tom Zwaenepoel*

Voor velen is het geloof een 'zware rugzak' vol geboden en verboden, die het leven moeilijk of zelfs onmogelijk maken. Vandaag heerst er bovendien heel veel wantrouwen in de samenleving, waarbij gretig wordt aandacht wordt geschonken aan de fouten die de Kerk heeft gemaakt. Heel wat media geven een eenzijdige en soms verdraaide kijk op feiten. Voor velen is de Kerk ouderwets en bepaald niet aantrekkelijk. Kun je terzelfder tijd hedendaags en kerks zijn, vragen vele jongeren zich af.

Een antwoord is alvast te vinden in de levensverhalen van de mannen en de vrouwen die voor de Kerk 'heilig' zijn. Zij allen legden getuigenis af van hun geloof. Omdat ze blij en trots waren te kunnen geloven, gaven ze de Blijde Boodschap aan anderen door. Zij bevestigden wat hun voorgangers steeds opnieuw preekten of schreven: het geloof is de verbondenheid met de levendige God die de liefde is, die ons allemaal gewild en geschapen heeft, die ons draagt en leidt en niets anders wil dan ons leven en ons geluk. Een mooi voorbeeld is Paulus van Thebe. Paulus is een Egyptenaar

uit een voorname christelijke familie. Hij verlaat de stad Thebe in zuidelijk Egypte om te ontkomen aan de vervolgingen van keizer Decius. Volgens de overlevering verblijft hij ongeveer zestig jaar in de woestijn. Hij is gekleed in aan elkaar genaaide palmbladeren, voedt zich met boomvruchten en water uit de bron en legt zich toe op gebed, meditatie en boete. Kort vóór zijn dood krijgt hij bezoek van Antonius. Zijn komst is Paulus al aangekondigd, want een raaf brengt hem ditmaal niet – zoals gebruikelijk – een half maar een heel brood. Antonius staat erop dat de oudste als eerste het brood breekt, terwijl Paulus erbij blijft dat deze eer de gast toekomt. Uiteindelijk breken ze gelijktijdig het brood. Ze voeren lange gesprekken met elkaar. Wanneer Paulus kort daarop sterft, begraaft Antonius hem met de hulp van twee leeuwen in de woestijn. Hij bewaart zijn mantel van palmbladeren, die hij op bijzondere feestdagen draagt.

Wat betekent deze heilige voor de mens van de eenentwintigste eeuw? Benedictus XVI gaf tijdens zijn algemene audiëntie van 20 juni 2007 een helder antwoord:

„Paulus van Thebes leven toont ons: wie naar God gaat, verwijderd zich niet van de mensen, maar is hen pas nu echt nabij.” Dit aspect behandelt de Duitse paus uitvoerig in zijn eerste encycliciek, *Deus caritas est*.

Antonius' biografie wordt kort na zijn dood geschreven. De *Vita Antonii* (circa 357/360) is van de hand van een verbannen bisschop, Athanasius van Alexandrië. Schrijver wordt in 295 in Alexandrië geboren. In 328 wordt hij patriarch van Alexandrië. Tijdens zijn jeugd jaren leeft Athanasius samen met Antonius en anderen in de Egyptische woestijn. Hij wordt sterk geïnspireerd door Antonius' spiritualiteit, in het bijzonder „de nuchterheid in alle praktische dingen van het leven, de zin voor de juiste maat en de onderscheidende intelligentie” (*Vita Antonii*). Het leven van zijn 'leermeester' wordt vastgelegd in een werk dat al vlug een leerboek van ascese en een grote inspiratiebron voor christelijke monniken van de orthodoxe en katholieke kerk wordt. Deze populaire biografie wordt tweemaal in het Latijn en nadien in verschillende oosterse talen vertaald. Zijn stel-

ling dat Antonius als 'eerste kluisenaar van Egypte' geldt, corrigeert Hiëronymus twintig jaar later in zijn *Vita Pauli primi eremitaë*. Die eer komt Paulus van Thebe toe.

Paulus van Thebe, ook 'Paulus de heremiet' genaamd, wordt in de schilderkunst afgebeeld met lange baard, halfnaakt of gekleed in dierenhuiden en gevlochten palmbladeren. Zijn attributen zijn een kruik, een raaf, leeuwen en een doodshoofd. Hij is de patroonheilige van manden- en mattenvlechters. Athanasius van Alexandrië is sinds 1568 kerkleeraar. Op schilderijen is hij te zien met lange baard en Grieks bisschopsgewaad. Hij geldt als patroonheilige tegen hoofdpijn en migraine.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

29 augustus, 9 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23 uur via Canvas). Twee bijdragen in *Braambos* vandaag, te beginnen met *De 'toubib' van Tibhirine*. De gelauwerde film *Des hommes et des dieux*, over de in 1996 in Algerije vermoorde monniken van Tibhirine, is vanaf 8 september bij ons in de bioscoop te zien (zie bladzijde 13). Mede naar aanleiding daarvan brengt *Braambos* een uitgebreid portret van broeder en arts Luc Dochier, een van de vermoorde trappisten en een van de hoofdfiguren uit de film • In *God in je moedertaal*, vierde aflevering van de zesdelige serie *God in de Lage Landen*, wordt erop gewezen dat hier eeuwenlang de Bijbel slechts in het Latijn beschikbaar was en lezing uitsluitend priesters toekwam. Heeft dat gevolgen tot op vandaag? In elk geval duiken er onvermoed veel Bijbelse uitdrukkingen op in onze taal.

De vrome kudde

Bezoeker Ingezonden door Jan Umans

Er wordt aangebeld bij de familie Luyten. De dochter opent de deur.

– Dat juffrouw, is mijnheer Luyten thuis?

– Jawel, mijnheer.

– Zou ik hem dan eens even kunnen spreken?

– Als u eventjes wil wachten, dan vraag ik het eerst even aan mevrouw Luyten.

Held Ingezonden door Achiel Vilain

Tijdens de vliegshow kijkt Jantje zich de ogen uit: dollen capriolen, bulderende jets. In de verte komt een man in vliegpak aangeschreden. Jantje kijkt vol bewondering naar de insignes op de gezwollen pilotenborst. De man houdt halt en streelt Jantje door de haren.

– Hou jij van vliegen, jongen?

Vol verwachting klinkt het antwoord:

– Nou en of, mijnheer!

Waarop de piloot:

– Dan zal ik er straks een voor je vangen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS DEPUZZELAAR

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: STROGEEL

soort cement	gevangenis	klein kind	familieid gebergte in Rusland	tegen
verblijfplaats	projectieplaatje	verzoekschrift	landbouwwerktuig	ruw Noors hout
↓	↓	↓	↓	↓
lerland	7	verharde huid	4	Chinese maat
vliender	↓	landbouwwerktuig	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓
rivier in Duitsland	echtgenoot man van adel	spies	opstootje	biersoort
1	↓	streling	↓	soort wijn
↓	↓	↓	↓	↓
neodymium	tantalium verdragings-toestel	strijdperk	opstootje	zelfkant
bloedvat	↓	pers. vnw.	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓
lyrisch dichtstuk	6	schouwburg	8	en volgende
cosmetisch smeersel	↓	↓	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---